

UUT:n strategia vuosille 2017-2020

Kannen kuva: Vertaistukitoiminnan vapaaehtoiset saivat koulutusta UUT:n syystapahtumassa vuonna 2016. Kuva: Joni Valkila.

Sisällys

UUT:n strategia vuosille 2017-2020	1
1. Johdanto	3
2. Missio	3
3. Visio	3
4. Toimintaympäristö.....	4
5. Toimintamuodot ja niiden kehittäminen.....	5
• Vertaistukitoiminta.....	5
• Tiedotustoiminta.....	5
• Vaikutustoiminta.....	6
• Muut toiminnan muodot.....	6
6. Järjestön kehittäminen.....	7
7. Vahvempi organisaatio	7

1. Johdanto

Uskontojen uhrien tuki UUT ry on valtakunnallisesti toimiva järjestö, jonka tavoitteena on tukea uskonnollisissa yhteisöissä vaikeuksiin joutuneita ja heidän läheisiään vertaistuen keinoin sekä tiedottaa uskonyhteisöjen keskuudessa esiintyvistä ihmisoikeusongelmista. Olemme uskonnollisesti puolueettomia siinä mielessä, että emme edistä mitään tiettyjä uskomuksia tai uskonnottomuutta. Sen sijaan otamme kantaa uskonyhteisöissä esiintyviin ongelmiin ja pyrimme vaikuttamaan sekä uskonyhteisöihin että yhteiskuntaan laajemmin siten, että hengelliseen väkivaltaan puututtaisiin ja uhreja autettaisiin. Täysin vastaavaa toimintaa ei ole millään toisella järjestöllä Suomessa. Toimintamme rekisteröityneenä yhdistyksenä alkoi vuonna 1993.

Olemme saaneet aiempaa enemmän yhteiskunnan rahoitusta toiminnallemme vuodesta 2012 lähtien. Tämä on mahdollistanut ensimmäistä kertaa järjestöemme historiassa sen, että meillä on ollut vakituisesti palkattua henkilökuntaa, toimitilat ja aiempaa paremmin järjestettyä vapaaehtoistoimintaa. Vertaistuki- ja tiedotustoimintamme on laajentunut huomattavasti viime vuosien aikana. Jäsenkuntamme on kasvanut noin 30-40 henkilöstä vuonna 2011 noin 360:een vuonna 2017. Henkilökuntamme, hallituksemme ja vapaaehtoisemme ovat yhteistyössä tehneet erilaisia toimintasuunnitelmia aiemminkin, mutta tämä on ensimmäinen kerta järjestöemme historiassa kun olemme tehneet ylemmän tason suunnitelman eli strategian ohjaamaan tulevien vuosien toimintaamme.

2. Missio

UUT:n tarkoitus on toimia yksilön henkisen hyvinvoinnin edistäjänä tarjoamalla ohjausta, vertaistukea ja tietoa uskonnollisen hyväksikäytön piiriin ajautuneille. Tavoitteenamme on vähentää uskonyhteisöissä esiintyviä ihmisoikeusongelmia tiedottamalla ja pitämällä yllä keskustelua niistä sekä vaikuttamalla päättäjiin. Toteutamme tarkoitustamme perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Arvomme perustuvat YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen.

3. Visio

Lujitamme asemaamme uskontoihin liittyvien kysymysten asiantuntijana. Tavoitteenamme on, että kun yhteiskunnassa käsitellään uskontoon liittyviä ongelmia, monenlaiset toimijat kuten median edustajat, poliitikot, viranomaiset, kulttuurialalla toimivat ja tutkijat ottavat yhteyttä meihin tiedon saamiseksi. Lisäksi tarjoamme aktiivisesti asiantuntemustamme edellä mainituille ryhmille.

Vertaistukitoiminnan kattavuutta parannetaan ja uusia ryhmiä perustetaan kaupunkeihin, joissa niitä ei vielä ole. Vertaistukitoiminnassa toimivien vapaaehtoisten tukemista ja koulutusta lisätään. Netissä toimivien vertaistukiryhmien toimintaa kehitetään ja laajennetaan.

Rahoituspohjaa laajennetaan taloudellisen vakavaraisuuden saavuttamiseksi. Tavoitteena strategiakaudella on laajentaa vakituksessa työsuhteessa olevien toimihenkilöiden määrä kahdesta neljään. Toiminnanjohtajan ja vertaistukitoiminnan koordinaattorin lisäksi tarvitsemme talous- ja hallintovastaavan sekä tiedottajan. Osa työpaikoista voi ainakin aluksi olla osa-aikaisia.

Yhteistyötä sidosryhmien kanssa tiivistetään ja pyritään luomaan laajempia yhteistoimintasuunnitelmia strategisesti tärkeiden sidosryhmien kanssa. Koulutamme terveydenhuollon ammattilaisia tunnistamaan uskontojen aiheuttamia haittoja.

Kansainvälistä yhteistyötä ja näkyvyyttä pyritään lisäämään järjestämällä sopiva kansainvälinen tapahtuma Suomessa ICESA:n, FECRIS:n tai Hjälpkällanin kanssa.

4. Toimintaympäristö

Suomessa on viime vuosina käyty vilkasta keskustelua uskonnollisiin yhteisöihin liittyen. Keskustelu on ollut selvästi vilkkaampaa ja vapautuneempaa kuin vielä muutamia vuosia sitten jolloin uskontoa pidettiin ehkä enemmän ihmisten henkilökohtaisena asiana johon ei sopinut puuttua. Esimerkiksi viime vuosina on julkaistu lukuisia kirjoja, joissa käsitellään uskonyhteisöissä esiintyviä ongelmia. UUT on osallistunut tähän keskusteluun nostamalla esiin ongelmia, julkaisemalla selvitystöitä, olemalla yhteyksissä viranomaisiin ja välittämällä kokemusasiantuntijoita medialle, tutkijoille ja tietokirjailijoille.

Viime vuosina julkisuudessa on keskusteltu ainakin vanhoillislestadiolaisten ehkäisykiellosta ja lapsiin kohdistuneesta seksuaalisesta väkivallasta sekä Jehovan todistajien entisille jäsenille langettamista rangaistuksista, joihin sisältyy karttaminen eli totaalinen sosiaalinen eristäminen omaisista, sukulaisista ja ystävistä. Lisäksi keskustelua on käyty lasten asemasta uskonnollisissa yhteisöissä, mikä on äskettäin johtanut lapsiasiavaltuutetun lakiehdotukseen, jonka mukaan uskonyhteisöjen valvontaa ja niiden kanssa käytävää vuoropuhelua tulee lisätä. Myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen sekä naisten asema uskonnollisissa yhteisöissä on ollut julkisen keskustelun huomion kohteena.

Monista uskonnollisista yhteisöissä on irtautunut suuri määrä ihmisiä viime vuosien aikana. Sosiaalisen median ja UUT:n kautta nämä ihmiset ovat löytäneet toisensa aiempaa helpommin. Tämän seurauksena Suomeen on muodostunut osittain UUT:n toiminnan ansiosta useiden eri uskonyhteisöjen entisten jäsenten muodostamia yhteisöjä. Tämä on mahdollistanut vertaistuen antamisen ja eri yhteisöihin kohdistuvan kritiikin luomisen aiempaa perusteellisemmin.

Suomessa toimii Kirkon tutkimuskeskuksen arvion mukaan yli 1000 uskonnollista yhteisöä ja tämä lukumäärä kasvaa jatkuvasti. Yhteisöjen koko vaihtelee paljon, suurella osalla yhteisöistä on vain muutamia kymmeniä tai satoja jäseniä ja suurimmalla uskonnollisella yhteisöllä, luterilaisella kirkolla on noin neljä miljoonaa jäsentä. Kirkko on viime vuosien aikana menettänyt jatkuvasti jäseniään. Erityisen huomattavaa jäsenkato on ollut suurissa kaupungeissa, varsinkin Helsingissä. UUT:n saamista yhteydenotoista suuri osa liittyy seuraaviin yhteisöihin aakkosjärjestyksessä: helluntailaisuus ja muut karismaattisen kristillisyyden ryhmät, islam, Jehovan todistajat, luterilainen kirkko ja sen herätysliikkeet (varsinkin lestadiolaisuuden eri suuntaukset) ja mormonit. Tämän lisäksi saamme yhteydenottoja, jotka liittyvät suureen määrään pienempiä yhteisöjä ja uskonnollisia toimijoita.

Varsinaisten yhteisöjen lisäksi Suomessa vaikuttaa suuri määrä erilaisten uskomushoitojen ynnä muun huuhaan kaupittelijoita. Uskonnollisten yhteisöjen lisäksi joidenkin terapiaryhmien, verkostomarkkinointiyritysten ja poliittisten ryhmien toiminta voi ongelmiseen muistuttaa ilmiöitä, joita esiintyy tiiviissä uskonnollisissa yhteisöissä.

Maahanmuutto on viime vuosina lisääntynyt, minkä seurauksena uskonnollisten yhteisöjen määrä ja joidenkin yhteisöjen jäsenmäärä on lisääntynyt. Sekä maahanmuuttajien että

kantaväestön keskuudessa syrjäytyminen voi joidenkin kohdalla johtaa uskonnolliseen radikalisoitumiseen. Tämän estäminen ja radikalisoituneiden auttaminen on koko yhteiskuntaa koskettava haaste.

Sosiaalisen median merkitys tiedon välittämisessä on kasvanut. Se tarjoaa tehokkaan viestintäkanavan esimerkiksi erilaisten uskonnollisten ideologioiden levittämiseen samoin kuin kanavan UUT:lle ongelmien esiin tuomiseen ja eri yhteisöjen entisten jäsenten verkostojen luomiseen.

5. Toimintamuodot ja niiden kehittäminen

• *Vertaistukitoiminta*

Vertaistukitoimintaamme pyritään laajentamaan uusille paikkakunnille. Vuonna 2017 vertaistukiryhmiä toimii seuraavissa kaupungeissa: Helsinki, Turku, Tampere, Jyväskylä, Kuopio, Kokkola, Oulu ja Rovaniemi. Lisäksi Lahdessa on alkavaa vertaistukiryhmätoimintaa. Uusia ryhmiä pyritään perustamaan ainakin seuraaville paikkakunnille: Kouvola, Pori, Joensuu, Lappeenranta, Vaasa, Hämeenlinna, Hyvinkää-Riihimäki, Seinäjoki, Mikkeli, Kajaani ja Savonlinna.

Netissä toimivien vertaistukiryhmiemme toimintaa kehitetään. Ryhmiin luodaan nykyistä ohjatumpaa keskustelua, jossa pyritään keskittymään nykyistä enemmän voimavarojen kasvattamiseen, toipumiseen ja elämässä eteenpäin pääsemiseen.

Vertaistukitoimintamme on mahdollista vapaaehtoisten ryhmänvetäjien ansiosta. Tehtävissään menestyäkseen vapaaehtoiset tarvitsevat koulutusta ja tukea. Tukea järjestetään työnohjauksen, toisten vapaaehtoisten ja henkilökunnan kautta. Tähän asti työnohjaus on tapahtunut UUT:n henkilökunnan toimesta, strategiakaudella tavoitteena on järjestää tukea myös ulkopuolisen työnohjauksen ammattilaisen kautta.

UUT:n henkilökunta opastaa vapaaehtoiset tehtäviinsä. Lisäksi he saavat koulutusta kahdesti vuodessa järjestettävissä tilaisuuksissa, UUT:n kehittämispäivässä ja syystapahtumassa. Koulutusta pyritään lisäämään erityisesti tekemällä yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa.

Tähän asti UUT on järjestänyt vertaistukitoimintaa lähes yksinomaan suomeksi. Strategiakaudella vertaistukitoimintaa pyritään aloittamaan myös muilla kielillä kuten ruotsiksi, englanniksi ja yleisimmällä maahanmuuttajien kielillä. Maahanmuuttajat ovat erityinen kohderyhmä uskonyhteisöjen käännytystyölle ja siksi myös vertaistuelle on tarvetta juuri maahanmuuttajien keskuudessa. Joillekin maahanmuuttajille uskonyhteisöt tarjoavat lähes ainoan sosiaalisen verkoston ja yhteisöstä irtautuminen voi merkitä tämän ainoan sosiaalisen verkoston menettämistä. Maahanmuuttajien ja maahanmuuttajataustaisten suomalaisten määrän kasvaessa kasvaa tarve islamista irtautuvien tukemiseksi. Mallia tälle toiminnalle voidaan hakea esimerkiksi Britannian, jossa The Council of ex-Muslims on saavuttanut näkyvää ja menestyksellistä toimintaa viime vuosien aikana.

• *Tiedotustoiminta*

Tiedotustoimintamme tukee vertaistukitoimintaamme. Tiedotus toimii myös vertaistukena ja sen tavoitteena on vaikuttaa yhteiskuntaan ja uskonyhteisöihin hengellistä väkivaltaa vähentävästi. Erityisiä painopisteitä tiedotustoiminnassamme ovat naisten ja lasten oikeudet sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asema.

UUT viestii nettisivujen, sosiaalisen median ja tiedotusvälineiden kautta. Viestintämme vahvuutena on se, että saamme paljon huomiota osaksemme koska meillä on uutta ja mielenkiintoista kerrottavaa ja usein viestintäämme sisältyy ihmisten tarinoiden kertomista, mikä kiehtoo ihmisiä.

Sosiaalisessa mediassa tavoitteenamme on lisätä käytettyjen kanavien määrää. Tällä hetkellä viestimme Facebookin, Instagramin ja Twitterin kautta, strategiakaudella laajennamme myös muihin sosiaalisen median kanaviin kuten Youtubeen. Viestinnässämme on tarvetta kiinnittää nykyistä enemmän huomiota visuaalisuuteen, erityisesti kuviin ja videoihin. Tarvitsemme palkattua henkilökuntaa ja/tai vapaaehtoisia, jotka ovat tämän alan osaajia.

Järjestön sisäisessä viestinnässä käytetään sosiaalista mediaa, uutiskirjettä, Muutos-lehteä ja myös jonkin verran kirjepostia, koska osa jäsenkunnastamme ei käytä nettiä. Muutos-lehden julkaisua jatketaan kerran vuodessa.

Vertaistukitoimintamme laajentuminen muihin kieliin suomen lisäksi edellyttää viestimistä vähintään vertaistukiryhmien tapaamisista muilla kielillä. Strategiakaudella nettisivuillemme luodaan sisältöä myös ruotsiksi, englanniksi ja maahanmuuttajien käyttämällä yleisimmillä kielillä.

UUT on tähän asti onnistunut kiinnittämään huomiota uskonyhteisöihin liittyviin ongelmiin yleisellä tasolla ja joihinkin erityispiirteisiin joissakin yhteisöissä, mutta huomion ulkopuolelle on jäänyt useita pieniä uskonyhteisöjä. Kirkon tutkimuskeskuksen arvion mukaan Suomessa toimii yli 1000 uskonyhteisöä. Tiedon tuottaminen kaikista yhteisöistä joiden keskuudessa esiintyy ongelmia olisi valtava työ, mutta UUT pyrkii lisäämään saatavilla olevaa tietoa kattamaan myös muita yhteisöjä kuin nykyisellään esimerkiksi UUT:n nettisivuilla esillä olevat yhteisöt.

- *Vaikutustoiminta*

UUT tekee vaikutustoimintaa olemassa yhteyksissä viranomaisiin, poliitikoihin ja muiden järjestöjen edustajiin. Myös uskonyhteisöjen edustajiin pidetään yhteyttä tuoden heidän tietoonsa meidän näkemyksiämme ongelmista, joita esiintyy uskonyhteisöjen sisällä. Tärkeitä kumppaneita, yhteistyötahoja ja muita sidosryhmiä meille ovat ainakin seuraavat:

Suomalaiset järjestöt, joiden jäsen UUT on: Ihmisoikeusliitto ja Kansalaisareena.

Kansainväliset järjestöt, joiden jäsen UUT on: ICSA ja Fecris.

Meitä muistuttavat järjestöt ulkomailla, esimerkiksi Hjälpkällan (Ruotsi) ja Hjelpkilden (Norja).

- *Muut toiminnan muodot*

Oikeudellinen apu: Tähän asti UUT ei ole tarjonnut varsinaista oikeudellista neuvontaa. Saamme kuitenkin jonkin verran kyselyjä esimerkiksi taloudelliseen hyväksikäyttöön ja huoltajuuskysymyksiin liittyen. Selvitämme mahdollisuuksia tarjota oikeudellista apua.

Tutkimustyö: Uskonyhteisöihin liittyvät ongelmat ovat usein monimutkaisia ilmiöitä, joiden kuvaaminen lyhyesti on vaikeaa. Jatkamme yhteistyötä tutkijoiden kanssa tarjoamalla asiantuntemustamme ja välittämällä haastateltavia tutkijoille.

Julkaisemme selvitystöitä, jotka ovat saaneet osakseen runsaasti huomiota mediassa. Selvitystöiden julkaisua jatketaan.

6. Järjestön kehittäminen

Varainhankinta: Tärkein rahoittajamme on STEA. Toiseksi tärkein rahoituslähde ovat yksityiset lahjoitukset ja jäsenmaksut. Rahoitus pohjaa pyritään laajentamaan etsimällä uusia rahoituskanavia ja panostamalla enemmän yksityisen rahoituksen saamiseen. Varainhankinnasta viestitään UUT:n nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Luomme kuukausilahjoittamisen mahdollistavan järjestelmän.

Järjestöllämme ei ole velkaa eikä varallisuutta, kaikki avustukset ja lahjoitukset on tähän asti käytetty toimintaan. Pyrimme hankkimaan hieman varallisuutta varautuen näin tulevaisuuden rahoituksessa mahdollisesti esiintyviin vaihteluihin ja yllättäviin menoihin. Varallisuus hankitaan yksityisistä lahjoituksista.

Vapaaehtoiset: Pyrimme huolehtimaan hyvin vapaaehtoisistamme, jotka mahdollistavat suuren osan toiminnastamme. Vapaaehtoisille järjestetään työnohjausta, koulutusta ja virkistystoimintaa.

Jäsenistö: Meillä on nyt 360 jäsentä. Uusia jäseniä on tullut noin 50–70 vuodessa. Strategiakaudella tavoitteenamme on laajentaa jäsenkuntaa entisestään mainostamalla jäsenyyttä aiempaa enemmän erilaisten kanavien kautta. Otamme jäsenistön aiempaa enemmän mukaan toimintaan suunnaten nykyistä enemmän viestintää, tapahtumia ja osallistumismahdollisuuksia jäsenille.

UUT työnantajana: UUT pyrkii olemaan haluttu työnantaja. UUT on osoittautunut kiinnostavaksi paikaksi työskennellä, minkä osoittaa avoimiin työpaikkoihin saatavien hakemusten runsaus.

7. Vahvempi organisaatio

Uskontojen uhrien tuki on yhteisö kaikille, jotka ovat kohdanneet hengellistä väkivaltaa sekä niille, joita kiinnostaa vaikuttaa meidän alalla. Tavoitteenamme on, että vuonna 2020 olemme nykyistä vahvempi organisaatio, joka pystyy entistä paremmin olemaan avuksi niille, jotka ovat joutuneet vaikeuksiin uskonnollisten yhteisöjen taholta. Toiveenamme on myös, että toimintamme seurauksena voimme vaikuttaa uskonyhteisöihin siten, että ne tarkastavat menettelytapojaan, jonka seurauksena hengellistä väkivaltaa esiintyy aiempaa vähemmän.